

ЦЪРКОВЕН ВЕСТНИК

ИЗДАНИЕ ОТ 1990 ГОДИНА

СЕДМИЧНО ИЗДАНИЕ НА БЪЛГАРСКАТА ПРАВОСЛАВНА ЦЪРКВА ЗА РЕЛИГИОЗНА И ЦЪРКОВНО-ОБЩЕСТВЕНА ПРОСВЕТА

ГОДИНА XXVII, БРОЙ 24

СОФИЯ, 10 - 16 ЮНИ 1996 г.

ЦЕНА 10,00 лв.

ПОД ЗНАКА НА ВСЕБЪЛГАРСКАТА СВЕТОСТ

Слово за Неделя на всички български светии*

*"Бог не гледа на лица; но у всеки народ
оня, който се бои от Него и върви по
права, приятен Му е".*

(Данк. 10:34-35)

Християнството поначало е универсално. Това ще рече, че то е предизначено за всички люде (Мат. 28: 19), без разлика на раса, народност или племенен произход. В Христа и за Христа няма юдин, ни елтин, няма роб ни свободник, няма мъжки пол ни женски (Гал. 3: 28; Рим. 10: 12). Църквата Христова е една и неделима, но въпреки това има отделни поместни църкви, например, в Йерусалим (Данк. 11: 22), в Антиокия (Данк. 13: 1), в Коринт (1 Кор. 1: 2), в Ефес, Смирна, Пергам, Филаделфия, Ласдия и др. (Откр. 2: 1, 8, 12; 3: 1, 7, 14 и пр.). Има също и национални църкви, каквито са, например, Българската, Руската, Румънската, Сръбската, Елзаведката и др. Съществуването на отделни поместни и национални църкви обаче не пречи на принципа на единството на Христовата църква, защото тия отделни църкви са само живи членове от една, света, съборна и апостолска Христова църква. Те са като клонове на едно многокълонието дърво. Съществуването на отделни национални църкви се оправдава от обстоятелството, че Бог е осветил обособяването на човешките в отделни народи (Данк. 17: 26) и че възматено под влиянието на националните особености: език, обичаи, бит, местна география, исторически и др. условия е от естество да унеси мислата на Църквата - да води към спасение вървещите. И когато един проповедник, например, говори на езика на своите сънародници, те по-лесно ще могат да го разберат. Или, когато духовният нагър сам произлиза от недра на същия народ, който знае неговото минало, неговите нрави, обичаи, неговите мъки и нужди, той най-лесно може да спечели сърцата и да доведе до спасение поверените му души.

Българската православна църква е една от най-древните национални църкви. Ето вече 1100 години тя води нашия народ към духовен възход, към светост и спасение. В течение на измалкмата еднейсет век из недра на българския народ са излезли голямо множество духовни великани. В поното на родната ни Църква през това време просияха хиляди Божии угодици от почти всички категории на християнската светост: пророци, равноапостоли, благочестиви царе, светители, преподобни, мъченици и др. - знайни и незнайни, чито имена са запазени в Книгата на живота (Откр. 20: 12). Те се явяват звезди върху небосклана на всебългарската светост; те са светилни облаци, които благополучно водят нашия народ през многовековния му исторически друм (Числ. 9: 15-23). Те са и облаци свидетели за вярата в Христа Господа (Евр. 12: 1), върху които е утвърдено битието на нашия народ. Да споменем имената само на най-известните от тях:

Мъченик Еврают (Боня), пострадал в тридесетте години на деветия век. В своите предсмъртни минути той изрекъл значаещите пророчески слова: "Вярата, за която аз умирам, ще се разпространи по цялата българска земя, както ба сивата мъгла, която ще дойде, като ще убива, така на всяко място ще те да изгидне кръстът, който ще построи църкви. Чисти свидетелници често ще служат на чистия Бог и ще принасят жертва на Животворещата Троица, а тук идолите и жертвенниците и нечистите храмови ще бъдат унищожени и ще се превратят в нищо, като че не са съществували... Не минали и трийсет години и тия

Достоин е, наистина, да те облажаваме,
Богородице, винаги блажена, препепорочна и
Майка на нашия Бог. По-чтимат те единни-
те и несрамно по-слава от серафините, не-
тавено родна Бог Слово, маннина Богороди-
ца, ние те величаем.

пророчески думи се изпълнили - в 865 година целият български народ прием християнската вяра. Така св. Еврают (Боня) бил не само мъченик, но и пророк, който предвещал първите зари на новата вяра в българска земя.

Да споменем за св. равноапостоли Кирил и Методий, и техните ученици, които чрез своето писмено и устно слово просветиха славянските народи със светлината на истинското богопознание. След тях се реди основоположникът на Българската православна църква - св. благоверен цар Борис-Михаил, следван от други благовестители царе: Петър, Давид и други. В трема на всебългарската светост сияят образите на светлите йеруски: св. Климент Охридски, Иларион Милнени, Патриарх Елтимий Търновски, Софроний Врачански и др. Първият оазис с учението си тогавашна Западна България, вторият ревностно се бори срещу ересите, които разяждат духовната снага на българския народ, третият се показва доблестен архиепископ, готов да положи душата си за своето словесно старо и просия в духовни подвизи и добродетелен живот, а четвъртият бе ярко светило в мрачната нощ на турското робство, като поучаваше на достъпен език своя народ в истината на вярата и страдате заедно с него от изтезанията на покорилите.

От сонма на преподобните да споменем чедника на българското монашество и покровителя на българския народ - преподобен Иоан Рилски, който със свои равноапостолски животи угоди Богу, за което и Бог го прославя с нетленен и чюдотворство на своите му мощи. По пътя на преподобни Иоан търна-

СОЦИАЛНИТЕ ДЕЙНОСТИ НА БПЦ
В ИСТОРИЯТА И ДНЕС

доклад на Тралнополски
епископ Иларион пред
Третия пленарна сесия на
Европейската интерпарламентарна
православна асамблея

НА СТ. 2

БОГОСЛУЖЕНИЕ И ПРАЗНИЦИ

Размисли на архим. Юстин Попович
за връзката между богослужението,
празниците и живота на християните

НА СТ. 3

ОФИЦИАЛНО ПАТРИАРШЕСКО
ПОСЕЩЕНИЕ В
РУСКАТА ПРАВОСЛАВНА ЦЪРКВА

НА СТ. 4-5

ХАДЖИ ЙОРДАН ДЕНЧЕВ -
НЕЗНАЕСТЕН БОГОВЕЧНИК

По случай 120 години от гибелта на
Ботевата чета

НА СТ. 8

ха и други ревнителни на духовния живот и също просияха в светост. Такива бяха: преподобните Гавриил Леоновски, Прокоп Пчички, Иоаким Осоговски, Петка Елзаведка, Теодорий Търновски, Ромил Еднички, Козма Зографски, Димитрий Басарбовски, Павлин Хиландарски и др.

Укралена на Българската църква са и светите наши мъченици, пострадали за вярата в Христа в различни времена, но по-особено през време на турското робство. Тия герои на вярата предпознатоха небесното пред аметото, мъките пред обществаните им удоволствия, аметото блаженство пред вечните изгоди и блага и затова бяха увенчани с мъченически венци. Към сонма на мъчениците бяха причислени св. Николай Софийски, Георги Нови и Георги Найнов Софийски, Иоан Трапезунтски (Търновски), Игнатий Старагорски, Онуфрий и Дамаскин Габровски, 26-те Зографски мъченици, св. Злата Мълненска и още много други знайни и незнайни Христови воители от български род. Всички те са наши небесни закрилници и наши молитвени ходатаи пред Бога.

Днес, като честваме тихата света памет, нека отправим към тях укоренен молитва - да закрилят от всяка беда свои укоренен народ, да да прусветят във вярата и любовта, в мир и благочестие. А ние, които ги почитаме с вяра, като имаме пред очи техния богоугоден живот, да подражаваме на светостта им и чрез техните молитви да постигнем като тях спасение в Господа. Амин!

† Макариополски еп. д-р НИКОЛАЙ

Из "Глас на благочестие", София, 1971 г.

* Препознано на 2 юни 1967 г. в столпния храм "Св. Спас".

Социалните дейности на БПЦ в историята и днес

От 6 до 10 юни в София се провежда Третата пленарна сесия на Европейската интерпарламентарна православна асамблея, на която на асамблеята в Православната и новите европейски реалности. Според организаторите това е един от пътищата за съвременното развитие на цялата Европа, от която православният свят не е изключен.

Важно е да знаете, колко си поставяте участието в асамблеята, а в днешния свят първо в концепцията за социална работа, свързана с идеята на Православната, за да се постигне подобрение на обществените условия, за да се въздържи на забравени вече ценности, като милосърдие, любов, съпричастност към проблемите на другите.

Българската православна църква бе представена от Транилопоситски епископ Иларион, патриаршеви викарий, който имаше доклад на тема "Социалните дейности на Българската православна църква в историята и днес."

След боголюбивата дейност задна на Църквата е да макарите религиозно-просветна и социално-благотворителна дейност. Това е дълголето езика на православния, а именно вързата до се оделовително, защото "в ерата, ако няма дела, само по себе си е мъртвато" (Икт. 2:17). Ето защо и представителите на Църквата, духовната елита, винаги са поставили напред, християнска и социална връзка и любима към човека и милосърдието, съвременно грижата за добри социални казани от Господ Исус Христос, от които ляга, но наш ближний в всеки човек, независимо от негово изхождение. Християнска любов и милосърдие трябва да се признава към всички, тъй като всички сме бодни на Един Господ Отец — Бог.

След това разбрало Българската православна църква от своето начало е проинавала същото благотворителна дейност.

Още от времето на покръстването, аз Българско по съвкупно да възниква от Където сега, в остана гитарски Фотия в посматриването си от 866 г., да бъде узаконен в благотворително, "Гързия на скърбеността, любител на приятелство, гързия на враждата, исто-век на милост, наредена към богатство, възстанъ на скромност", са цитирани в "Полна книга а проповед на Христа в света на дено. И като в краи на посматриването си патриарх Фотия от съветва да бъде "не само обрече и пример на добродетел и благочестие на своите подвластни, но и на целия свят, него "чистири род дребно и велико и наредни за използване на добрите възможности, тъй и след него Църквата о имала присрече социално-благотворителна дейност.

Застраши се храмове и манастири. Те били обриврани от царете и държавната власт с илюзия, както се използва за благотворителна целта. Манастирите били не само свещеници на вера и християнска, но и своето родно социално-благотворителни практики, които довели приют на благочестивите поклонници и където се о проявявали своите на Българско-народ просветителство. Проза вързана на петвековно трудовство манастирите са били не само религиозно просветителни центрове, но и благотворителни институти. Такава функция те изпълнявали и по време на Освободителната война. Тъй девическият манастир "Свето Благовещение" в Борово в служил най-то ласазар за пострадалите от бойните сражения. Каличковицкият манастир също. Сестрите от Казаншикки димитриев манастир "Въведение Богородично" били милосърдни медицински сестри за болните.

Тази благоуставна християнска благотворителна дейност за макарите, изследвана от миналото, се проявява и днес към благотворително социално.

При църкви и манастири по време на робството са се оформили учебни школи, тъй наречени "придворски училища", в които се е преподавала религиозна и светска грамота и се уързвавала гризотените дух у младите поколения. Църкви и манастири са били средове и за налягане възрождения, народни будители и крепилици на българския дух. Манастирите са били убежища на борците за свобода. Много от тях са били центровете на военародни въстания против ига на робите.

1878 г. Българската православна църква също подобриваше в малото и в обществените социално-благотворителни работи. Открива се духовни училища — семинарии в Цариград, Петропавловски манастир край град Ловския, в Славейков, София, Пловдив, Новоизградено, както дръжа много благотворителни, строителни на нова България.

Чедя и овладянаци на Църквата са я развити народни будители, като св. Йоан Рилски, Аеромонах Йосиф Браницки, грен, отац Павшич Хиландарски и много други. Тезя в светството да смедем, да се религиозно-патриархално шарена на Иван Момчилов в гр. Елена, наредено от Полио Славейков "Даскалциницата", т.е. училище, което произвежда духовни самодияци за просвета на всички школи, която е дала много общественици, земоци видни места след Освобождението.

Под покровителството на Църквата се били много училища из страната и Македония, които са дали също много служители и учители в градеж на обществената живот.

Из разните епархии по инициативата на епархийските настоятели и под негово покровителство са се откривали при храмове и манастири много социални благотворителни заведения, като старопалишкани, сиротилици, трапезарии за бедни и болни и др.

И така, Българската православна църква своята работа е пропела си задължения — насядаме и поддържане на вербата, църковна проповед — вземаме и живо участие в социално-благотворителна дейност в страната. По време на войните от началото и до средата на този век Църквата е

давала своите си за фронта, които днешно са обривали раници, болни и са побривали по църковния ред с молбата убийство винни. Църквата се е заседнала и за учениците и след разделение обществени среди от войни и народност. От значение е да споменем, че по време на последната война Българската православна църква има заслуги за спасяването на много евреи, поплашани под удирите на налягане босилителни гонимци.

В остана време Църквата провежда своята социално-благотворителна дейност по градове и села чрез тъй наречените Православни благотворителни братства, членове на които била професионалци и в християни. Те поддържали живота и работили за благополучие домове и институти, организирани особено по големи празници — Нова година, Коледа, Великден и други — събирани на помози за бедни и страданици, посещавали чести домове, заветории, болничници и налягане, където присъствали стаяването. Това също е поддържало работите на аеромонахите овладяници и епархийските на чалство.

Виноко това дръжеше авторитета на Българската православна църква на висота. Така беше до 1944 г., когато дойде за жалост комунистическият стрей, вържащо настроен сирпиво Църквата.

С министерство постановление от 1947 г. се спри благотворителна дейност на Църквата. Виноки богуотроди Българскителни нелител заведения (старопалишкани, сиротилици и други) бляха отплати, Минаха под комунистически държавен контрол, а в Църквата имаше и то тежичанчо от ограничаването прика благотворителна дейност. Парализира се работата на православните християнски братства. При все това Църквата поодиночно проявяваше социално-благотворителност в връзка с възможностите в изпълнение на своята мисия. Днес имотите на Църквата все още не са вързали, но тя проявява мекар и в ло-огранчимо мащаб своето социално-благотворителна дейност. Така под църковното ръководство на Св. Синоди има няколко поличени работи в селата — "Помощество Синодальната помана станица в Несебър е определила една смяна за базилитно летуване на деца, нуждаещи се от морско лечение.

Вързани затруднения, които Българската православна църква среща днес, вързана на заемането на Господ Исус Христос, тъй се старее да изпълнява в духа на милосърдието и християнската любов социално-благотворителна си дейност. Това не изпълнява с високо съзнание, че Господ Бог ще вързаре католяко колективно на Църквата, тъй и поодиночно анемия в последния ден Господен, докато е проявил любов и милосърдие към бедни и страданици, които Той нарича Свои малки братя.

Накрая трябва да кажем, че долото на участниците в дейността на Европейската интерпарламентарна асамблея по Православна в високоборозност "Жогаем уютно". Нена това християнска високоумно дело бже благоословено от Господ Бог. На минали лета.

† Транилопоситски епископ ИЛАРИОН

Вести от света

ХАРТУМ. Британски археолози свързват 12-годишни разкопки на столицата на коптското царство Алва. То е било едно от четирите християнски държави в Северозападна Африка, евангелизирали през VI век от египетски мисионери монофизити. От тях днес съществува само Етиопия. Другите две — Мекुरия и Дошава, както и Алва са били унищожени при мюсюлманското нашествие в 1504 г. През X век Соба (столицата на Алва) е наброявала 30 000 души и е имала дворец, катедрала и 25 църкви, изградени от тули и покрити със стенописи. Тук сега са открити златни накити, текстил и фини керемика.

КАЙРО. Американски археолози са заложили разкопки на манастира на св. Йоан Малуия (наречан Джурдот) в Удй-ен-Нархан, Западен Египет. Тезя обител от IV-VI веки в развалини от ислямовско нашествие досега, макар че някои съседни манастири като Анба Анисий, Бвлом и Анба Макарий продължават да съществуват. Засега успелият са съредоточили върху централната църква, в която са открити фрески от VI-VIII век, керемика, глараски произведения и графити на коптски и арабски. Те се датират между 324 и 1316 г. Северно от Църквата са различни манастирски лещи за мек.

ЩУТГАРТ. Немското Библийско дружество съобщава, че днес съществуват пълни предания на Библията на 349 езика, което означава, че Библията е най-преведаната книга в света. Новият Завет е преведен на 841 езика, а отделни библийски книги са преведени на 933 езика. Следователно свет. Писание е наличие общо на 2123 езика от около 6000-те, които се говорят понастоящем. Най-много предания са направени на африкански езици и наречия — 601. Следват Азия, Америка,

Ст. асист. Йерон Павел (СТЕФАНОВ)

МОСКВА. Към храма "Всех скорбящих радост" в аракута столица е създаден център за рехабилитация на пострадали от т.нар. нетрадиционни религии, запели и територията на Русия. Съветниците от храма и боровещи помагат на привлечените в секти младежи да се откъснат от неадекватни религиозни общества, в които са попадали, и ги покерпват в духовното им възстановяване.

В старинното село Тайнинское край Москва е издигнат мемориал на последния руски император Николай Романов, убит от болшевиките.

Антарктик и Европа, в която има 191 превода.

ЙЕРУСАЛИМ. На тавена на един от параклитите в църквата на Божия Род пообидено на изкуствоваде Густав Кюнел е рачизтана мозаика "Въведение Христово" — най-старата западена сцена с образ на Христос в Са Змея. За нея се споменава в патетика на немски полоник Теодорик от 1172 г. Тази мозаика държи от времето на третата църква на същото място, построена от византийския император Константин IX Манюх (ок. 980-1055). В сцената Спасителят, облечен в царски одевки и обграден от свине (мандриле), вързана в гласата Си рика затворено Евангелие, а с дясната благославя. Долната половина на сцената е апокалиптична, а се. Богородица още не е реставрирана.

САРАЕВО. Социално-политический арменскикоп на града кардинал Пупич предприждавше срещу засилването на ислямизация на Босна. Под натиска на арабските страни, които финансират правителството, системно се премахват воински християнски елементи от учебниците, участническата програми и културните прояви.

МОСКВА. Според Александър Яковлев, преподавател на Комисията за реабилитиране на жертвите на политическата репресия, президентът Борис Елцин е подписал указ за реабилитиране на духовните предания, предсидани от болшевикската власт в продължение на 70 години. Документът предвижда връщане на църковните сгради, конфискувани от държавата. Общият брой на участниците в СССР духовни центри от воинки вероизповедания възлизат на 200 000 души. Около 300 000 са минали през вероизповедания на затворите и концлагерите.

Ст. асист. Йерон Павел (СТЕФАНОВ)

МОСКВА. Към храма "Всех скорбящих радост" в аракута столица е създаден център за рехабилитация на пострадали от т.нар. нетрадиционни религии, запели и територията на Русия. Съветниците от храма и боровещи помагат на привлечените в секти младежи да се откъснат от неадекватни религиозни общества, в които са попадали, и ги покерпват в духовното им възстановяване.

Мемориалът е издигнат в прекрасния храм "Благовещение", построен през XVII в.

Мемориалът, създаден от прочутия руски скулптор Вячеслав Кликков, представява князя с малките "на Господаря император Николай II от руския народ с покване", над които се извисява величествената фигура на монарха с корона и мантия.

Освежаването на мемориалка и тържествена поминижера бе извършена от Московския епископ Григорий. В словото си той каза, че ако руският народ не освободи историческата вяла, надняла върху него заради църкувничеството, Русия никога няма да бъде вързодена.

Богослужение и празници

Животът на Църквата е непрестанно служение на Бога и затова всеки църковен ден е в памет на Този факт е очевиден – едноденно в Църквата се извършва божествена служба и е празнува паметта на един или повече светци. Затова животът в Църквата е **непрестанно богослужение и съжителство с всички светии** (Еф. 3:18). Днес често пишат за един ден памет на покров на утрешния ден и за няколко седмици и така през годините кръмя край. Празнувайки църковните празници и паметта на светците, ние **молитвенно и реално** преживяваме тяхната благодат и светите им добродетели по мислата на нашата лична вяра. Защото те са не само друго оазис ополитворения и възпламеняване на асфоргоските добродетели – тези безсмъртни догмати на нашата вяра и нашето спасение.

Вечните истини на добродетелите се протиропават в нашия живот преди всичко и най-вече чрез молитвата и богослужението. Мислително и създано най-продуктивния климат за преработка на вярата на евангелистките добродетели, да умее, тъй ги говоря, са дух и живот (Йован. 6:63). Богослужението ни извежда благодатта в обратата на нашата свобода, а съединението на Божията благодат и нашата свобода претворяват в живот действително и нравствени истини на Евангелието. Църквата като "Тяло Христово" участва вожество в Христа чрез екалхристияното Тяло, което е най-висшата Божовешка "Светията над светините" в света и цялата вселена. Всичко а човек е включен в нея, устата му е затворена "с всички светии", а чрез св. Богородица и всички светии ние предаваме себе си, един другия и целия си живот на Христа Бога. В Църквата всичко е небесно-земно, богочовешко съединение съгласно с човека, всичко едно същество, всичко едно място, всичко едно живее с небесно, всичко времано са храня с вечно, целият човек живее в Бога. Така възраста непрекъснато благодарствен добродетелен богочовешки подвик на спасението, обожаването, богоуподобяването отпосред на единството Църквата е неба на земята, Бог в човека и човек в Бога.

Кой я свидетел за всичко това? Светители са всички светии на Христовата Църква, от първия до последния. Светите богослужебни книги ни показват това по красноречив и въспитателен пример. Светите писания и излизат от добродетели, всеки е съзидан себе си с помощта на светите добродетели, всеки е предал и преобразуван себе си чрез тях, добродетелите. Това може да се каже и за св. апостоли, и за св. мъченици, и за св. исповядници, и за св. пророци, и за св. проработители, и за св. св. добродетели и св. добродетели. Те произрастват една от друга, живят една в друга, получават смисъл една от друга, стават безсмъртни една в друга. Всяка добродетел е в известен смисъл ека-добротел. Например вярата е всероборител: защото, колкото и жива, тя от храня любовта, надеждата, мисловността, покаяването и останалите св. добродетели. По същия начин молитвата, любовта, надеждата, постът и останалите добродетели се хранят една от друга, оживотворяват се, усъвършенстват се и наива единство.

В православния църков богослужебни Литургия и Света. Начало и Край, Пръв и Последни (Стр. 1:8, 10, 17, 21:6). В нея действат богочовешки качества. Всичко в нея, отпосред се до човека, получава своята норма и се управлява от Бога. В нея човекът на-

наги е в молитвено състояние пред Бога. Като богочовешки организъм Църквата е в общение с Бога чрез молитвата. И като храм тя също е дом за молитва. Всеки член на Църквата е богослужител и същевременно член на Църквата. Спасението всмислено е преживяване на молитвения живот на Църквата в цялото. То е погид на възкръсненото и същевременно член на Църквата. Всеки член на Църквата живее пълния богочовешки живот на Църквата по мислата на своята вяра, чрез нейните тайнства и св. добродетели. Всеки израва е молитва.

Богочовешкият живот на Църквата в пълнота и нейните богочовешки истини са разкрити съвършено и най-вярно в богослужението. Именно тогава става молитвено преживяване на Божието слово и по този начин се извършва молитвено богослужение. В света цялостно богослужението живее на Църквата и най-истинно Предиане на Църквата, живото и безсмъртно Священо Предание. В него в пълнота преживяват единително Богостроител и Исус Христос, а заедно с Него и Цялото – светлите апостоли, светлите стци и всички светии, от първия до последния.

Праславяното богослужение е живият живот на Църквата, в който участват всички членове на Църквата, проповядват и живеят в единство на Божията вяра, всичко апостолско, всичко световещко. С една дума – всичко праславно. В опита на това преживяване богочовешкото минало на Църквата вианя присъства като нейно настояще. Миналото в Църквата е настояще, а настояще – минало. А в който-то единство в Църквата съществува единство безобразно настояще. Всичко то е безсмъртно и свято, всичко е апостолско, вселенно и богочовешки католско, вселенно, съборно. Всеки принадлежи на всички и всички – на всичкото едно единство на Божията вяра, единствената любов, която преработва от богочовешката вяра и става безсмъртна със силата на останалите богочовешки добродетели; а най-вече чрез молитвата.

Със страпачночтание и треплет богослужението молитвено Предиане на Църквата възвръща единство на Божията вяра, вселенно съобщение в новия свят – Богомолка Христос Господ, и всичко, което е свързано с Него. Така съхранява, в цялата пълнота на своята богочовешка личност, Той Самият в вечноконното и съвършено Предиане на Църквата и заедно с Него и цялото Евангелие на спасението и обожаването, както и всички истини за спасението и богоуподобяването. Във всички богослужения непрестанно се извършва тайнството на спасението, до-моостроителство на богочовешкото. И най-вече с св. Литургия. В завършителния акт на завръщане на Бога в Божият Велики се казва: "исполия и совършаваш... Твоего молитвено тайнство". В живото ни молитвено участие се крие нашето спасение, нашето христоподобяване, нашето обожаване, нашето вселенно богоуподобяване. Църквата, като цяло, и всеки член лично, цялостно възкръсненото. Доброволител благодарствено-добротелен подвик на христоподобяването, богоуподобяването – не е нищо друго освен подвик на одръжаването.

Спасението на човека се състои в богочовешкото и съвършено съжителство с всички светии (Еф. 3:18) а бо-

Оста архим. Юстин Попович

нически и останалите. По същия начин всички членове на Църквата – от първото до последното, израждат нашето спасение.

В неизрчимото тайнствено богочовешки организъм на Църквата духовното израстване става най-вече чрез молитвата и живота в него е възкръсването само с молитва. Молитвено участие в богослужението всеки от нас извършва своя подвик на съпричастие към Христа, преоброяване, обожаване, отпочиностване. На него никога са зависими, но винаги заедно с всички светии. Това съжителство а винаги излиза тайно и извън молитвения отпадък на светлите се живее най-вече с молитва и обожаването става чрез молитва. Затова молитвения а най-необходима святая добродетел за всички християни. Молитвата е диригентът в хора на добродетелите. Тя отпраща като молитва, извършване и я дава само дух и движение. Чрез нея расте и се развива всяка добродетел, защото тя богочовешки съгласува действията на светлите добродетели в подвига на спасението.

Праславяното Богослужение – то е св. Евангелие и св. Предание, изпята в молитва, а чудесни и животворни стихии, тропари, кандиди, стихове, песни, въздания, икони. Цялата богочовешка Истина, богочовешка Правда и Любов, и Мирост, а Живот, и Безсмъртие, и Вечност ни се предават чрез молитвата и цялата Пълнота, която свети заповеди, като свети тайнства, като свети добродетели. И която душата молитвено се потопя в тези богочовешки истини и навлиза в дълбините на този богочовешки живот, всички добродетели растат "с растеж по Бога" (Кол. 2:19). И цялата душа възраства в благодатта, богочовешко – истинския християнин.

Християнската личност се изражда в преживяването на богослужението живот на Църквата: богочовешко по благодат, човек съвършен – "до пълната възраст на Христовото съвършенство" (Еф. 4:13). И по този начин се изпълват и подготвят добри най-съборно до спасение. Непрестанното израстване става чрез всяка молитва и прощение, и съзли, и воля, и ридане, и изповед. Ръководителите и настоятелите в това дело са всички небесни жители. Те са "очите на Христовата Църква" и всички членове на богочовешката цел на нашето битие.

За православния християнин всяка мисъл се излива в молитва и завръщане с молитва. Така е и в всяко чувство. В действителност това означава молитвено отношение към себе си и към света около нас, а най-вече и поеме с молитва. В Литургия Господ Исус Христос. Като последна всичко се богоуподобяване, всяка намисла своя завръщане в Бога: мислата се преоброява в богуисл, защото това е божествена и безсмъртна същност на мислата: чувството прераства в богочувство, защото това е божествено-

ят и безсмъртен смисъл на чувството, същността става богочувство и умът – богуум, и волята – богуволя, защото това е тайният животини и божественото. Със своя душа човекът се съизжида в богочовек, защото това е неговото божествено и безсмъртно предназначение.

И отново нека повторим: в богочовешкото тяло на Църквата всяко живее като жива, богообразна клетка, живее в Божият живот. Не само в молитвения а в пълнота, по мислата на своята вяра и на подвига си в добродетелта. Всеки ден, всеки миг е **с всички светии**. Многобройните начини и сили за богочовешко съществуване постоянно присъстват и винаги действат чрез еднакви изповядни: безобразници, припосочи. Всичко във всички а преход. Чрез тях Той като Плавя на Църквата царствуват и управляват в богочовешки свят на Църквата.

Всеки догма на св. ни вяра има своя празник: Богосъществеността – Рождество; Пълнота и божествеността – Пасха, вярата – празниците а памет на мъчениците; всички останали добродетели празнуваме в дени на различните светци. Истините на св. догмата всеки израва опитно преживява в "Тялото Христово" – Църквата. Всяка добродетелност, всички страждания като живот, като амен живят, като органична част на Вячната Ипостас на Богочовека; а за см. Истината и Животът (Йован. 14:5) богослужението не са нищо друго освен преживяване на вечните догматични истини. Догмата на Богообразността а празнува Богостроител Исус Христос се открива в богослужението на Господските празници – Рождество, Богоявление, Преображение, Пасха... и на сам та – тази вечна истина пронася всички останали църковни празници, мажи и гордания, а чрез тях всички добродетели, а така се превръща в част от нашето еждневице. Тук намира своето основание и ликуватното безсмъртно благовещение, за нашето жителство а не месабата, скрито в Христа а Бога (Фил. 3:20, Кол. 3:3).

Благодатта в празниците и богослужението а омаи безкайна божествена сила, която възпламенява в душата на християнина добродетелите. И душата властно се устроява към Христос, към Бога, и няма граници за нейното христоподобяване за нейното богоуподобяване, а чрез това за нейното отпочиностване и обожаване. Равенство, мълчание и с радост се извършва подвикът на богочовешката всероборител: отпочиностването – обожаване. В душата на християнина всичко се извършва и протича от Отца, чрез Ипостасите, а така се израва в богочовешко и трансформирало човешко същество постига поставената му от Бога цел: съединяване с Бога а нашия Господ Исус Христос с помощта на светлите тайнства и светлите добродетели.

Благодатта на тази цел ни е дадено и Богоуподобяване над всички богослужения. Светията над светините – светата Литургия, свято Присъствие с Живия Бог и Господ Исус Христос, а чрез Него – с Трийчненното Божество. В богочовешките небесноземни реалности се Литургия е най-важната, защото тя, преработвайки догматично от всички богатства, цел и воля на празниците, на всички богослужения, на всички тайнства, на всички свети добродетели. Тя е съвършеното ополитворение, светлото отпочиностване. А в това и чрез това – възкръгване и овръщение, открива се целият дивен и чудотворен Господ Исус Христос, а в Него и с Него е божествено творение, което Тяло създава – Неговото свято Тяло – Праславяната Църква.

Отец Юстин (ПОПОВИЧ),
"Вестник", 3/1996
Превод Златина ИВАНОВА

ОФИЦИАЛНО ПАТРИАРШЕСКО ПОСЕЩЕНИЕ

От 31 май до 7 юни 1996 г. църковна делегация на Българската православна църква, водена от Негово Светейшество патриарх Максим, в състав: Пловдивски митрополит Арсений, Варненски и Преславски митрополит Кирил, митрополит Геласий, главен секретар на Св. Синод, Драговишки епископ Йоан, глумци на Рилската св. обител, свещеннокомисар Николай Котас и протодиакон Стефан Марков, участва на Великото тържество съвет на БПЦ, по покана на Московския и на цяла Русия патриарх Алексий II посетя Москва, Сергиев Посад (доскоро Загорск), Санкт-Петербург и Киев.

В 8,15 часа българско време срубли на БГА „Балкан“ излетят от летище София. Двамата пилоти пожелават да получат благословение от Негово Светейшество Българския патриарх Максим по време на полета. За тях и останалите членове на екипажа беше летническа радост, че летят с таква висока делегация, водена от главата на Българската православна църква.

На московското летище Шереметьево Максим посрещна лично от Негово Светейшество патриарх Алексий II, митрополити, епископи и други негови сътрудници. Черният зилчък, ескортирател от самолета за шеста кола, водеше делегацията на БПЦ към златокуполна Москва. За кратко време бяхме отведени в новопостроения хотел „Данковски“, където бяхме настанени. След наставяването преобладаването ни в Москва протича по програмата на домакините. Прием в резиденцията на Патриарх Алексий в Свистоволяновски манастир, посещение на строга на храм „Христос Спасител“, Българско културно център, прием у Смоленски и Калининградски митрополит Кирил, председател на външния отдел на РПЦ.

На следващия ден, 4 юни, програмата започва с посещение на храм „Св.мчк Георги Победоносци“, посещение за Калевския храм и Иверския параклис на Чернишкия ливад. Около обяд посетихме Музеевско-парковидно-историческия парк на Московската патриаршия в Софийно.

Вечерта срещу Петдесетница делегацията взе участие във всеносидното бдение в Троице-Сергиевата лавра. На следващия ден, 2 юни, Техин Светейшества в съслужение с много клирици в членство на българската делегация отслужиха св. Божествена Литургия в големия храм на лаврата. Впечатляващо, за разлика от нашата традиция, че декорацията на храма с огромни брезови клонове. Имаше зрелищно усещане, че тези свожи клонове, грижливо подготвени в съдове с вода, не са поставени, а там са израстнали. Тази руска традиционна декорация стои в храмове до отдаленото на празника Петдесетница. (В Киев декорацията се осъществява с изданици липови клонове.)

След празника на лаврата, в личния кабинет на Негово Светейшество патриарх Алексий II Негово Светейшество патриарх Максим и членовете на делегацията бяха наградени с орден на РПЦ „Св. благоверни княз Даниил Московски“ – с първа степен със зелена лента – Негово Светейшество патриарх Максим, с втора степен митропо-

2 юни, Петдесетница. Тържествено патриаршеско съслужение в Троице-Сергиевата лавра

Тази година празнуването на Петдесетница в манастира на св. Сергий беше особено радостно. Троице-Сергиевата лавра пръв тържествено на две братски църкви – Негово Светейшество патриарх на Москва и цяла Русия Алексий II и Негово Светейшество Българския патриарх Максим. Двамата патриарси извършиха св. Литургия в съслужение с иерарси и духовници от Българската и Руската православни църкви.

След службата Негово Светейшество Алексий II се обърна с приветствено слово към своя висок гост, в което напомним за общите съдби и духовната близост между български и руски народ.

За молитвен спомен Алексий II дари Негово Светейшество патриарх Максим с икона на Живоначалната Троица. В отговор на това Българския просветител изрази благодарност за тозище думи и за възможността да посетя Троице-Сергиевата лавра и пожелал на Руския патриарх успех във високото му тържествено служение.

лител и епископа, с свещеннокомисар и протоиерей и трета степен. Орденът се придружава с грамота, в която е отразен поводът за награждаването. След кратък отпущ в Данковския хотел делегацията бе поканена да участва в осъществяването на Петдесет годишния външен отдел на РПЦ в специалната зала за поноби тържества в Данковския хотелски комплекс, на сцената имаше надпис „Отдел външни церковни сношения Московского Патриархата 50 лет (1946-1996)“. Негово Светейшество патриарх Максим бе поканен в почетния президент на тържеството. След докладни, констативни и отчетни дейности на отпущ имаше кратка музикална част. Спешно воденият белег позоваването на детския хор на Московската телевизия, който започна програмата си със стигматата на велики руски светци.

Надчер по програмата Негово Светейшество патриарх Максим в съслужение със свещенноорхамидриг Борак, представител на БПЦ в Москва, и свещеннослужителите и дяконите към Българското поворние отслужиха критик водосвет с обставяване на новия кръстообразен баптистерий и новопостроения параклис-кърпелня. Спонсорство за тази придобивка е дело на родолюбиви българи, занимаващи се с бизнес, от Българското посолство в Москва, ръководено от посланика г-н Христо Милadinov. След осъществяването на параклиса делегацията бе на официален прием в Българското посолство.

На 3 юни двамата патриарси в съслужение с много клирици отслужиха божествена св. Литур-

гия в Кремълската катедрала „Успение Богородично“. В тази историческа храм са обявени държавни решения, коронисани са царе и сега ние там, никой за първи път, се впечатляваме от реда, дисциплината по време на богослужението и от боголюбивия народ, който добре знае как да се държи в Божия храм. Жените са покрити глави, а мъже и малките деца, които заедно с мама, баба и татко носят Самолта на вярата (платици). Бяхме трогнати по силата от благословенията пропослани руски народ, който в семейна среда възпитават в детство си в приносавен дух и правят на поведението по време на богослужението.

Камбанният звън се ръководи от степмален диригент – регент, който осъществява темпото и ритмичката. Десет души изпълняват огромната камбала от Цар Иван, а след нея се включват и останалите камбани. При умора диригентът сменя тур дена, ту явява ръка и така тридесетте чак камбани зъни огласи не само Кремъл, но и околностите до започването на светлата служба. След приключване на богослужението камбаните пак звънят и не пречат на трудовия ритъм на многомилионния град, не смущават уличания и трудещия се, излизат се празнично Св. Дух с помещаващи а в днес с работен.

На следващия ден, 4 юни, делегацията по програмата беше приета в руката Дума от председателя г-н Г. Н. Селезнев. Приемът беше сърдечен и делови. Прояви се интерес за отношението на българското правителство към разкоша в нашата Църква, финансовото състояние на БПЦ и отнесяването на руския парламент към възстановяване на съборните православни храмове, реставрационните процеси и новото храмостроителство. От разговорите отнасяме с впечатлението, че Църква и държава в Русия са си поидли рече и доказват и на слушащото, а на гласещите, че се работи за единството на двете цивилизации, че народът не политикантизма, а теория и се ръководи от основа дребно и винаги актуално и правило „ора и забора“. Петнадушна армия на три смеи работи върху цялото изграждане и благоустрояване на огромния храм на „Христос Спасител“, изгради през 1981 г. Застроена сега площ е от 60 000 кв. м на три нива: основан храм, втори храм под него и огромна заседателна зала (вероятно там никога не се осъществяват вселенски събор). Последното посещение в Москва беше в Ново-Спасски манастир. В 17,30 ч. с благословението на Негово Светейшество патриарх Алексий II отпътуваме по неговите думи за северната руска столица Санкт-Петербург.

На савклетелното Московско летище десетдесетият беше посрещан от митрополит Владимир, един приятелен и достъпен във взаимно отношението архиепископ. Успешно българското сраваляване между Москва и Питер

Храмът „Христос Спасител“ в Москва

3 юни, празникът Свети Дух. Тържествено поворние в Московския Кремъл

В РУСКАТА ПРАВОСЛАВНА ЦЪРКВА – СЕСТРА

Гробът на св. Йоан Кронщадски и крилата на Йоановския манастир

кои са по-гостолобни, кои са по-грознови по омаляване православно светици. Подчертава пожелани за общо дело са взаимнотообща между държавна власт и църковна йерархия. На вечерята прозвуча петербургските многолетие за трагична тужба.

На 5 юни посетихме Йоановския манастир, където се състои тържествено предаване на частта от св. мощи на всебългарския закришник пророк Йоан Рилски чудотворец, носени от Негово Преосвещенство Драговитийски епископ Йоан, игумен на св. св. Рилска обител. Българската църковна делегация, водена от Негово Светейшество патриарх Максим, се докопа през гроба на св. Йоан Кронщадски, който е амал за небесен закришник св. Йоан Рилски чудотворец. В централния храм бе извършен молебен с участието на Негово Светейшество патриарх Максим, епископ-номонх Колев и иеродякон Марков. Плат мълчанието и посланичките на тази света обител, докато косава името на всички роден съсед, а сега – на новоявлени руски светиен отец Йоан Кронщадски. При тържествено предаване на светите мощи Негово Светейшество Българския патриарх Максим произнесе следното слово:

Братя и сестри,

По покана на Негово Светейшество Московския и на цяла Русия патриарх Алексий II, делегацията на Българската православна църква, дойдохме в Санкт-Петербург, за да ви поклоним на гроба на този любобогичен, маставник и благодетел свети праведен Йоан, претимер и чудотворец Кронщадски и да почерпим от този бурлен изпор сима за поощряние.

Връзките между руския и българския народ имат многовековна история. В нашите летописи е записано, че още от 16 век руските монаси ходили в Светия Рус за свират помощта за възстановяване на разрушената от асарините Рилска св. обител. При царуването на Иван IV Грозни мурман на манастира Григорий заедно с другите братя допелси в Русия дванадесет рика на преподобния Йоан Рилски. Тези пословични събеседници за разпространяването на славата и култа на българския ангел-застъпник, който бил описан в мисрорелото на Руската православна църква. Затова и родният се на 19 октомври бидеи светия Йоан Кронщадски лагуарча и него на преподобния Йоан Рилски, който стана в негов небесен ангел пазител, а продължител на цялата му праведен живот.

Следват се думите, които един благочестив руска архиерей написал в свещенния от него акафист в чест на преподобния Йоан Рилски чудотворец: „Радей се, просияй дори далече изъви Българската църква: радей се, почитай си от други Православни църкви, радей се, пребивай в Руската църква с лютя любовна си делания“.

И ние днес, като възбуждаме на своите предци, поднасяме като дар на тази света обител частца от нечетлените благодатни мощи на Рилския чудотворец.

През тази година Българската православна църква ще отпразнува 1050 години от мисовата блажена кончина. По този начин ни иска не в единствено да изрази и своето почитание в великия праведник и чудотворец свети Йоан Кронщадски.

И така, братя и сестри, радейте се, усърдничавайте се, умишляйте се, видете единно-двеста, живеете в яв и по-животеите на тези два Божиа угодника Господ Иисус Христос и Неговата Пречиста Майка да даруват спасение на нашите души. Амин.

В следобедните часове посетихме гр. Пушкин, възстановена храм „Св. София“, копие на патриаршката „Св. София“ в умален вид. След това делегацията се отпрати към летния Елтеринин дворец или така наречените „Летен дворец“ в Паркско село. Този имамтник на руцката национална култура е в реставрация, но вървде голяма част от него е възстановена. Восени духов оркестър посрещва гостите от България с национална химн Директорът на музея с подробности обясни и показа заظرнето и това, което претседател да се завърши. Дворцовият парадан „Възкресение Христово“ е с размери като нашия столбичен храм „Св. Георги Победоносци“ и се подготвя за реставрация.

На следващия ден, 6 юни, посетихме Никола-Боговиленския катедрален храм на две нива, реставриращия се Исакиевски събор, а в Казакиански действащ храм бе възлагано многолетие за Санктпетербургския митрополит Владимир. След това доистихме параклас на блаж. Ксения Петербургска и прекрасния храм „Спас на кръст“, Обителта му са на малковомозгича, осяван Уникали по възгянеие и извистество са обречени на светлите и библейските спени. Този храм е построен на мястото (на кръвата), където бил убит император Александър Втори, осободител на България. Извършваме тригасит на любовно му място и се отпращаме към Александър-Невската лавра. Тук се поклонихме пред рацлата с мощите на св. Александър Невски, небесни закришник на патриаршеската ни катедрала в София.

Вечерта българската делегация излетя със самолет за Киев, града майка на всички руски градове. По късна доба настъпна във Феофановския девически манастир. Майка и много късно, мислехомте с църковни мощи посрещана Българския патриарх и сватата му.

На следващия ден делегацията посети Мини-

стрияна на руското православие. Небесни ходатаи пред престола на Всевинния за мира по осъденото, за правдата и осъзнаване на най-смихственост, чие сме обрз и подобие Божию, а шом е така, трябва да възбуждаме на Божиите угодници и да не се поддаваме на рикашита гън – демони, които обикаля света и гласа кого да поощряне.

В следобедните часове на 7 юни напуснаме пределите на Украйна и самолетът, предлетяхи над река Дунав, бавно се приземи на софийското летище. Като при изпращането, така и при посрещането руският посланик г-н Александър Авдеев ни удостои с внимание. Бяхме посрещнати и от г-н доц. Христо Митанов, директор на Дирекцията по възрожденяването в Министерския съвет на Република България.

Преди последно време един български архиерей, преселил се във вечността, бе казал: „Докакто не се потопи в руското православно благочестие, ти нико не знаеш“. Уважих тази препоръка на светелогришкия синосис Партевий, но чак сега разбира смисъла на тези думи. Гълъма и необятна страна е Русия, а следен от Бога много земни блага, но още по-голяма е руцката православна душа. Нахлупителните, атеистични демонични сили не успиха да сломот светото Православие в Русия. В предпониците години на тоталитаризъм в Русия имаше тайно монашество, което сега помога за бързо насяване на върнатите манастири. Жива и действителна е Православната църква. Непонятно летаргията, поне по мое лично впечатление, не съществува. Не съществува и безразличното мислене с омаляване всякой друг за сърцата наших задължения. И търкопнич, в държавнич в пълно съдействие и сплъчване възстановяване разрушеното – е насажда и уповаие в Бога творец. Авторитетът на Църквата, на духовника и на висота. Няма и съмнение, че е велико и гладко при тях, но те с молитва, бавни и рационално мислене по отношение на търкопничко икономича работят с всички сили. Тяхното художествено-производствено предприемте в Софрония ама шесточислен ръководен съвет и три класни синаксали и работница. Това предприемте е конкурентноспособно. Църковната съвет е могопол на Църквата. Всяка сплъчница носи сплъчлен знак и производствено на всеки от други асплъчничария предприемте и частни фирми с накупуемо.

Киево-Печерската лавра

терския съвет на Украйна. Там научихме за предстоящото посещение в България на разкопнически представители от Украйна за участие в „събор“, гласен на 1 юни в България от разкопническите на бившия м-т Тимис. Извадот от общите разгворени беле, че е нужно изрзумление на размиричките, които нарушават възровето единство в светото православие църкви, Българската и Руската.

В Киево-Печерската лавра бе отлежен молебен. Поклонихме се в пешерите на киевопечерските пощаднички. Нелелни мощи на 280 прозвизди в светост православни архиереси, монаси, схимничди, йеромонахи, иеродякони и дякони. Гржковно възбуждани ракли и облачени със светелия кандила при всяка ракла. Благоговейно почитани зак-

Поклон пред Святия Рус, поклон пред тез, които заштитават светото Православие в роднатия си с катерогорича против чуждите антиславянски миссионери пропонични на атенационализисе политики на извънните страни. Русия възбръща отово, Русия е била и ще остане във вековете велика, защото властите държат за православно възпитание, за религиозното просрещение на всички възрастни. Едно годевление за подобно поддржане, както по държавнически пример, така и по църковно-административен и църковно-бogosлужбени.

30 юни 1996 г.

Протоиерей Стефан МАРКОВ,
член на ВИС при БПЦ

ХАДЖИ ЙОРДАН ДЕНЧЕВ — НЕИЗВЕСТЕН БОГОВЕВ ЧЕТНИК

По случай 120 години от гибелта на Ботевата чета

През 1853 г. в семейството на с. Денчо Петков (Есенево) и Кръстана Маркова Чукалова от с. Калиново, Великотърновско, се родило момче, което следният свещеник Костадин Марков кръстил Йордан. То израснало в полите на Еленския балкан и получило елементарна грамотност в килийното училище към църквата "Роление Богородично". През 1868 г. заедно с баща си Йордан отишли на пазар в Горна Орховица. Там видял "черези с коне ходят из града и носят на тояги по 1 човешка глава и викат из пазара... Тези български глави бяха от четата на Стефан Караджа и Хаджи Димитър, разбитата на Каровици". След като разбрал от баща си, че са тези новини глави, Йордан Денчев си дал оброк: "Като порасна, Бог ще ми помогне да убия барем двама турци, заедно изклаха тези нещастни млади българи".

На следващата 1869 г. заедно с войни си 16-годишният юноша отишъл граждански работник в град Крайова, Румъния, и е под на чело изкарвал прехраната си. Преспявал на бутоната 1876 г. първоначално била топла, а четно сува. "На 8 май падна сняг 1 лед и изгори всички ни зеленчук и аз видях, че няма вече окопос (т. н. полза). В същото време дойдох българи откъм Галац и Бранда да залепват българи, които желаят да станат комити. Из аз казвах: "Сега му е времето да се изплати моят воля, гдето видях на коловете български комити в Горна Орховица" и се залепих на 13 май. На 14, 15 и 16 май си уших копити дръзки със зеленикави капюле... И по онова време 11 души българи от Крайова на 16 май и пристигнахме на 17 май вечерта на Дунава в град Бекет, срещу Орхово. И така се качихме в парахода на 17 май вечерта (според Никола Обретено "на разсъмване на 17 май") и стурната на 18 май излязохме от парахода на турския бриг "Честота слеза на българския бриг на 17 май по обяд), наричан Колозуду, с всичката амуниция, а циганите си дръжи ги остихали в парахода..."

На Колозудуския бриг Ботевата чета била посрещана от колозудуското даскалче Младен Павлов. "И тогава аз видях Хр. Ботев и нагния другар Никола Войноски, които развиха знаме-

те" и свърши. Ние тогава всички залепнахме и се връщаме..."

След смъртта на войводата Йордан Денчев заедно с други петима четници поел към Сърбия. При преминаването на река Искър трима се удавили, а останалите се

край и част от четниците тургнали по билото на Балкана, за да освободят България. В продължение на няколко дни мнозина били убити и заловени от полюбите. "Мен ме хванаха в глени на 1 август, както ядях хлеб в махала Рибарица (Тет-

спре бесенето на комитите. На 14 август ми турнаха по един синджир (тежък 15 кило) на двата крака. Аз ги мъкнах до 25 октомври (1876 г.) — тогава дойде заповед от руски император Александър Николаевич да се пушат всички комити от

семейство се преселило в с. Бракинци, Търновско. Там си построили къща и през 1885 г. им се родил син Денчо. На 5 септември с.г. Йордан Денчев бил мобилизиран и взел участие в Сръбско-българската война. За проявен героизъм в сраженията при град Кула и селата Арчар и Гайтанци, Видинско, срещу Тимощката сръбска дивизия бил награден 20 ноември 1885 г. със сребрен кръст за храброст I-ва степен. Уволнило го на 15 март 1886 г. Като се върнал, бил избран за първи бракинци кмет — кметувал в продължение на 6 години. Народили му се още четири деца. За да изхранва многобройното си семейство, от 1893 до 1918 г., в продължение на четири век работил като градника в Одреса, Кюру и други руски градове.

След Октомврийската революция се завърнал в Бракинци и развил активна обществена дейност. На селската църква "Св. Архангел" дарил парични средства и вещи в размер на 29 162 лв. тогава си купил курс. Бил инициатор и учредител по основаването на читалното "св. Климент Охридски" (през 1920 г.) и на местната потребителна кооперация "Клас" (пис не съществуваща). През 1930 г., вече 77-годишен, ходил с група поклонници в Йерусалим на Божи гроб и станал хаджия.

Йордан Денчев починал на 14 декември 1933 г. на 80-годишна възраст и бил погребан в двора на църквата в с. Бракинци. Надгробният му надпис, запазен и днес, гласи: "Тук почива Хаджи Йордан Денчев — при Бракинци кмет и четник на Христо Ботев". Този Ботев четник неизвестно защо е останал в забвение — неговото име не се среща и в този един от списъците на четата. А заслугите му към отечеството са големи — освен в Ботевата чета той участвал в Сръбско-турската война от 1876 г. и в Сръбско-българската война от 1885 г. Днес негови потомци живеят в с. Бракинци, в с. Славяново, в гр. Пловдив, във Варна, във В. Търново и Бургас.

Списк. Христо ТЕМЕЛКИН

Участници в четата на Христо Ботев, доживяли Освобождението, фотографирани на Колозудуския бриг

те с лъа и Хр. Ботев и Никола Войноски си кръстосаха сабите. Пловци се и свещеник. Сава Катрафилов от град Елена с кръста в ръка и направише клетва. Ботев каза няколко думи, като каза, че ако бъдем сплотени, може да стигнем и до Цариград."

От Колозудуския бриг Ботевата чета поела към Врачанския Балкан. Според запазените залепки на Йордан Денчев, озаглавени "Моята история", той бил наблизно до войводата в онези обикновения 20 май. "То плаваше Хр. Ботев го удариха в левия крак, в дебелото място, но той не придружи от котлени и сплвенци. Ние юнаци си пазехме, но от редовната войска дурю куршум удари Ботев в десния лакък... По малка инициция, като взехме да влизаме в по-дрвата гора, Ботев го последва третият куршум в челото и там свърши. Едва каза: 'Кой накъдето моят! Само и само клетвата пазете, да не се издава-

добрал до Дунава. "Търсете по край логия да ми нема Дунава, но няма. Могна намерихме една чобанска козара без добитък и свързахме притри снопа, кой коколко може. Пронаяхме ги с едни кол да не се въртят и ги тикнахме в Дунава, та минахме в Румъния над Бекет и там се изсушихме добре. Под кръстчето оставихме пушки, револвери и саби и така отидохме в Крайова обрбатно. Аз не отидох на градната, за да не ми се смеят моите другари. Иваше хората от Филип Топта чета и аз се залепих при тях. Отидохме в Сърбия в един малък градец Кладово и там ни обхваща по сръбски 12 деня..."

Йордан Денчев веднъж лично участие като доброволец в Сръбско-турската война от лятото на 1876 г., сражавал се в четата на прославения български войвода Филип Топта над град Плевна. След това същата чета навлязла в Чипровския

венско). Хванаха ме 12 турци помаци-башбозуци и чорбаджията на нея къща молеше турците да не ме колнат живи, а на улицата, за да види майка и големия. Из така, като ме караха през селото из околните, всички българи, мало и голямо, викаха на турците да ме залопят, защото ние сме ни развалили разхалката. Но турците мислеха, само това им казват: "Тези хора са дошли да ви освободят от турците, а вие казвате да ги залопят..."

Вечерта на 1 август 1876 г. откарвали в град Тетеване, където го поддръжали на немощеви мъченици, за да издаде другарите си. Но корванят калиновчанин мъчял и през нощта ядосаните запти го качили на бесилката. За щастие се окъсало въжето и каймакчиите му подарили живота, като го изпатри в Софийския затвор. Там отново излезе кмет. "И така на 13 август щях да ни бесят, но дойде заповед от султана да се

изпатри. И така ни пушнаха..."

Йордан Денчев се завърнал в родното си село и тук посрещал през 1877 г. братията освободители. На следващата 1878 г. постъпил като доброволец в създадената се българска армия. В село Арбанаси бил обучаван от руски офицери, след което на 18 септември 1878 г. бил откомандирован в град Лисковец в учебната команда. На 1 март 1879 г. го прозвали старши подпоручик (дн. сержант), а през нощта ядосаните запти го качили на бесилката. За щастие се окъсало въжето и каймакчиите му подарили живота, като го изпатри в Софийския затвор. Там отново излезе кмет. "И така на 13 август щях да ни бесят, но дойде заповед от султана да се

ПРОДЪЛЖАВА АБИРАНЕТО ЗА
"Църковен вестник" и сп. "Духовна култура" за 1996 г.
Годишният абонамент за "Църковен вестник" е 500 лв.,
а за списание "Духовна култура" е 200 лв.
Молим сумите да се изпращат с пощенски запис,
в който да се изписва точният адрес
и пощенският код на получателя!

АДРЕС НА РЕДАКЦИЈАТА
 СВ. СИНОД, София — 1090
 ул. „Оборице“ №4
 тел. 87-56-11; факс 87-02-89

РЕДАКЦИОННА
 КОЛЕГИЯ

Банковна сметка на Синодалното издателство на БПЦ
КРЕДИТНА БАНКА — А.Д. код 680 96 901
 сметка 100 022 41 10

АБОНАМЕНТ ЗА 1996 г.
 12 месеца — 500 лв. 6 месеца — 250 лв.
 3 месеца — 125 лв. 1 месец — 42 лв.
 Цена на един брой 10,00 лв.